

Gunnar Jönsson
Handläggare

Uppdrag åt kommunstyrelsen att meddela föreskrifter om förbud mot att vistas i en park, på en badplats eller på någon annan liknande särskilt angiven plats för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta

- att uppdra åt kommunstyrelsen att meddela föreskrifter om förbud mot att vistas i en park, på en badplats eller på någon annan liknande särskilt angiven plats, om det på platsen finns en påtaglig risk för trängsel, med stöd av 8 kap. förordningen (2021:8) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19,
- att rätten att meddela föreskrifter enligt ovan gäller till och med den 30 september 2021.

Sammanfattning

Lag (2021:4) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 (pandemilagen) trädde i kraft den 10 januari 2021 och gäller till och med den 30 september 2021. Till lagen finns förordning (2021:8) om särskilda begränsningar för att förhindra spridningen av sjukdomen covid-19. Förordningen ger en kommun rätt att meddela föreskrifter om förbud mot att vistas i en park, på en badplats eller på någon annan liknande särskilt angiven plats om det på platsen finns en påtaglig risk för trängsel. Den rätten infördes genom en ändring av förordningen som trädde i kraft den 11 mars 2021.

2021-03-17

Diarienummer

KS 2021/0270

Underlag för beslutet

- Kommunkontorets tjänsteskrivelse 2021-03-17, Uppdrag till kommunstyrelsen att meddela föreskrifter om förbud mot att vistas i park för att minska spridning av covid-19

Ärendet

Bakgrund

Pandemilagen ger möjlighet att fatta beslut om en rad begränsningar i samhället för att minska risken för spridning av covid-19. Lagen gäller till och med den 30 september 2021. Till lagen finns det en förordning som bland annat ger en kommun rätt att meddela föreskrifter om förbud mot att vistas i en park, på en badplats eller på någon annan liknande särskilt angiven plats om det på platsen finns en påtaglig risk för trängsel.

Förutsättningarna för kommunen att meddela föreskrifter om förbud enligt bemyndigandet är att:

- det på platsen finns en påtaglig risk för trängsel,
- det inte innebär ett hinder mot att förflytta sig inom riket, och
- det inte heller i övrigt innebär obefogade inskränkningar i enskildas frihet.

Innan beslut om att meddela föreskrift fattas, ska smittskyddsläkare och Folkhälsomyndigheten ges tillfälle att yttra sig över kommunens förslag.

Med begreppet "annan liknande särskilt angiven plats" avses att det endast är vissa typer av platser som omfattas av bemyndigandet. De platser som omfattas är sådana som allmänheten typiskt sett har tillträde till. Av propositionen till lagen framgår dock uttryckligen att vissa platser inte omfattas. Det är platser där det bedrivs näringsverksamhet eller offentlig verksamhet av mer betydande omfattning, t.ex. köpcentrum och bibliotek, och platser som framför allt används för att förflytta sig från en plats till en annan, t.ex. gågator och bilvägar, fartyg och andra färdmedel. Förbudsföreskrifter kan alltså inte gälla sådana platser. Inte heller kan förbuds-föreskrifter utfärdas med stöd av bemyndigandet för bostäder eller arbetsplatser.

En plats som omfattas av en föreskrift måste identifieras tydligt. För att uppnå en ändamålsenlig tydlighet kan med fördel en kartbilaga som illustrerar det förbjudna området fogas till föreskriften. Föreskriftens text måste i dessa fall kopplas till kartbilagan. Ett generellt förbud mot att vistas på en viss typ av plats, till exempel

2021-03-17

Diarienummer

KS 2021/0270

badplatser är därför inte förenligt med att platsen ska kunna identifieras.

Förutom att en tänkt föreskrift rent geografiskt ska falla inom bemyndigandet, måste det också finnas en påtaglig risk för trängsel. Att risken ska vara påtaglig innebär att det inte är tillräckligt med en avlägsen eller teoretisk risk för trängsel. Det måste finnas konkreta omständigheter som talar för att trängsel kan komma att uppstå. En sådan risk kan t.ex. erfarenhetsmässigt finnas i samband med vissa högtider eller under vissa delar av året. Det krävas dock inte någon mera omfattande utredning i denna fråga och det behöver heller inte ha uppstått trängsel på platsen för att föreskriften ska kunna meddelas.

Enligt pandemilagen får föreskrifterna inte innebära obefogade inskränkningar i enskildas frihet. De åtgärder som vidtas genom föreskrifterna för att förhindra smittspridning måste vara proportionerliga. I detta ligger att ett förbud inte får gälla under längre tid eller inom ett större område än vad som kan motiveras i förhållande till syftet att förhindra smittspridning.

Överträdelser av kommunala föreskrifter som meddelats med stöd av förordningen är kriminaliserade genom 24 § covid-19-lagen och kan leda till penningböter.

Föredragning

Enligt 13 § pandemilagen får föreskrifter om förbud mot att vistas i en park, på en badplats eller på någon annan liknande särskilt angiven plats, meddelas om det på platsen finns en påtaglig risk för trängsel. Regeringen har antagit en förordning till pandemilagen som bland annat ger en kommun rätt att meddela föreskrifter enligt ovan.

Det är *kommunen* som bemyndigas att utfärda föreskrifter om förbud enligt förordningen. Lagstiftningen i sig säger inget om på vilken nivå beslut om förbud med stöd av bemyndigandet ska fattas.

Beslutanderätten utgår som huvudregel då från fullmäktige.

Kommunernas rätt att utfärda föreskrifter utgör en del av den så kallade normgivningsmakten. Förutsättningarna att överlåta normgivningsmakt till styrelsen måste bedömas med hänsyn både till regeringsformen och till kommunallagen. Regeringsformen ger grundlagsskydd för ett antal fri- och rättigheter. I dessa ingår den fria rörligheten, 2 kap. 8 § 8 RF. Förbuds-föreskrifter inom det aktuella området ankommer generellt på kommunfullmäktige att besluta om enligt 5 kap. kommunallagen. Fullmäktige har dock en generell rätt att uppdraga till styrelser och nämnder att fatta beslut i vissa ärenden eller viss grupp av ärenden. Detta kan ske med beaktande av de

2021-03-17

Diarienummer

KS 2021/0270

begränsningar som följer i övrigt av regeringsformen och kommunallagen.

Fullmäktige föreslås mot ovan att nyttja rätten till att uppdra till kommunstyrelsen utifrån bedömningen att det kan uppstå behov av korta beslutsvägar och snabb beredningsprocess för att hantera de risker kring trängsel som kan uppstå under perioden till och med september. Förslaget till uppdrag till kommunstyrelsen avser en kortare tidsperiod och endast de platser eller begränsade områden som direkt avses i pandemilagen. Förslaget innebär en sådan begränsning i uppdraget till kommunstyrelsen att det minskar eventuella föreskrifters principiella karaktär, vilket rättsligt möjliggör delegationen från kommunfullmäktige till kommunstyrelsen. Detta stöds också av SKR i deras vägledning kring kommuners hantering av beslut enligt förordningen, publicerad på SKRs webbplats den 10 mars 2021.

Genom uppdraget till kommunstyrelsen möjliggörs en snabb berednings- och beslutsprocess, om behov av förbuds föreskrift uppstår. Kommunstyrelsen har då att göra en prövning utifrån de grundläggande kriterierna för ett förbud enligt förordningen.

Innan kommunstyrelsen fattar beslut om föreskrift ska smittskyddsläkare och Folkhälsomyndigheten ges tillfälle att yttra sig.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunkontoret inför beslut i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Barnets bästa

Då många av dem som besöker parker, badplatser och liknande är barn, är det i deras intresse att kommunen använder alla möjligheter för att förhindra trängsel och därmed motverka risken för spridning av covid-19.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet får i nuläget inga ekonomiska konsekvenser.

Christoffer Nilsson
Kommundirektör

Vesna Casitovski
Kanslichef

2021-03-17

Diarienummer

KS 2021/0270

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:

Kommunstyrelsen

För kännedom:

--